



**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam  
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem  
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum  
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de  
Lugduni, M.DC.LXXX.**

4. De actibus scientiæ reprobationis constitutiuis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

6. Quarta conclusio: voluntas excludens reprobam à gloria nullatenus effluens reprobationis ingreditur. Est autem communis Theologis conductio de qua, ne Dominicani Thomistae Recentiores qui voluntatem positivam efficacem excludendi reprobos à gloria & regno ante omne ipsorum demeritum asserunt, dubitarent. Ratio est; quia vel ea voluntas antecedens in Deo admittitur, vel non admittitur nisi post demerita reprobis, & peccata, quae vitam claudunt in mortali, quae de fide est, & executiva de facto damnationis reprobi; si hæc sola admittatur, aut illa Deo negatur, est voluntas planè posterior providentia excludente reprobam à gratia effluente; quæ est dubio procul, anterior absoluta admittente & præfixione peccati, ob quod excluditur, à regno & reprobatur à gloria: si primam aliam voluntatem ultra hanc executionem admittas, peccato reprobi anteriori. Contra primum: quia cuiusmodi voluntas in Deo, non est quæ reprobationem à gratia, quæ in Deo non est, & certæ est, in voluntate, quæ in Deo non est, & quæ, contra præfatos Thomistas ostendimus, ponis, vel est illa saltem essentialiter constituta. Secundò: ea etiam voluntate excludendi reprobam à gloria ante omne eius peccatum, & demeritum in Deo admittitur, sane eius finis intentio, ex qua ad mediorem electionem, acempe negotiationis auxilij efficacis, præ-

x. Quinta conclusio. Iudicium de dignitate reprobi peccatoris carentis auxilio omni efficit ad salutem ob admissum mortale nullatenus ingreditur esse reprobationem: adhuc ea parte, qua personalis reprobatio à gratia efficitur. Aduerfus omnia Heintz nostro. Probatur: quia iudicio eo habito, relata adhuc, ne ex iustitia punitiva, & vindictiva iustitiae efficatur in admissi peccati pnam prius, notitia indiligentia, efficacia, & inefficacia auxiliorum omnium, & finis eorum in particulari: efficacium quidem, ut reprobus in pnam decederet, inefficacium vero, ut in pnam donatione Deus non retrahatur ne pena illa inefficaci fultiret; hæc vero scientia media efficacia, & inefficacia auxiliorum sola directiva est, & ex qua reprobationis effectus certitudo formaliter aduenit, non obstante medij indifferentia intrinseca, & libere voluntatis reprobi) delinquit in reprobatione, ut delinquit scientia media de auxilij efficacia fæ eventus conseruatione fututione sub illo, in prædinatione determinatus: atque eo solum titulo tribuendi, consequentem certitudinem reprobationis, sicut & prædinationis, scientia directrix actum voluntatis, vel conferens auxilium efficax prædinatione, vel illud denegans reprobatione ad effectuale conuentionem, vel prædinationis cum actu voluntatis altertro scientia Deo aduocare potest: ex quo iudicium illud de dignitate reprobi ob peccatum admissum carenti gratia efficit, quo nulla reprobationi certitudo tribuitur, non potest essentialiter reprobationem constituere. Probatur fecundò confirmatur ratio præcedens, iudicium enim illud de dignitate pnam per reprobationem reprobo inferre, solum inferuit, ut in pnam, atque ex fine pnam, illud, & honestate iustitiae vindictive reprobo auxilium efficax denegetur cuique negatio à Deo per reprobationem preparatur, & insignitur: quo illud inferuit intentione finis, ex qua reprobatio à gratia efficitur penitus, cuique negatio à Deo preparatur & insignitur reprobo per prouidentiam reprobationum, seu reprobationum: atqui nulla intentio, ex qua meliorum prouidentia illi Deo concipitur, & habetur, ingreditur essentialiter meliorum prouidentiam illam, qua intentio est prior natura, quam prouidentia illa meliorum, quæ ex illa à Deo habetur: ex quo inferuit illi intentio illud de dignitate reprobi, quod multo prius illam efficit, & ingreditur reprobationi voluntatis, fæ reprobatione à gratia & auxilio efficit ingreditur.

2. Sexta conclusio nec scientia simplicis intelligentiæ, sed sola scientia media formaliter cum actû, in exercitio libero diuinæ voluntatis assertis, num. 6. & 7. essentiam reprobationis à gratia efficaci constituit. Probatur conclusio: quia scientia simplicis intelligentiæ de p

phic ex parte solum ad constituendam essentiam reprobationis spectare possit. Prima, quatenus conduci, necessarium est ad voluntatem conferendi reprobo auxilium sufficiens ex intentione salutis ipsius, quam voluntatem simplex intelligentia de eius conducentia, ad salutem necessario præcedit: atqui hæc voluntas essentiam reprobationis non ingreditur, ut docuimus num. 4. Ergo nec simplex intelligentia eius directiva & anterior ad reprobationis essentiam spectabit. Secunda pars, (ex qua nonnulli scientiam simplicis intelligentiæ de essentia reprobationis esse arbitrantur) est: quia, cum nihil sub conditione impossibili verè futurum conditionatè esse possit: immò vero, nisi ex possibili causa, & hypothesi possit esse possibile, nedum conditionatè futurum sit, ut scientia media de inefficacia auxilij, seu denegatione conditionata euentus sub illo, quatenus auxilium gratiæ in hypothesi, siue ut conditionem attingit, nequeat non attingere possitiam auxilij possibilitatem, ac proinde ea ex parte scientiam simplicis intelligentiæ continere: atqui scientia media eam hypothesi scientiam continens essentialiter, & secundum se totam, & adequatè constituta essentiam reprobationis constituit, ut postrema parte conclusionis continetur: ergo scientia simplicis intelligentiæ essentiam reprobationis constituit. Respondetur veram possibilitatem, & citius futuritatem conditionatam veram, à possibilitate conditionis & causâ pendere, nec posse ab illa præcendere adhuc: non tamen inde inferri scientiam media eius futuritionis possibilitatem causæ, & conditionis, adhuc, qua hypothesim attingit formaliter repræsentari: solum ergo inferri attingere necessario, materialiter eius possibilitatem, siue id, quod possibile est, & præsuppositivè possitiam eius possibilitatem: quia, si eius possibilitas à Deo prænotetur, haudquaquam ad veram futuritionem, vel euentus vel negationis eius dignoscendam apponi, & attingi pro hypothesi & conditione possit.

3. Postrema verò & positiua eiusdem conclusionis pars de essentiali constitutione reprobationis à gratia efficaci per scientiam mediam probatur: quia id, quod determinate voluntariè, ac liberè à Deo denegatur, debet necessario præcisci, ut patet, atqui reprobo denegantur auxilia efficacia, quia efficacia, & habitura effectum salutis, si donarentur: ergo debent efficacia & habitura effectum prænotari, ut denegantur, siue id positiua voluntate ea denegandi, siue pura omissione libera voluntatis dandi ea reprobo, contingat. Quod si dicas id solum probare scientiam mediam, de efficacia auxiliorum, quæ Deus reprobo negat voluntatis ea ipsi denegandi, siue omissionis ea ipsi conferendi directam quidem esse, non autem, ex parte adhuc, essentiam reprobationis constituturæ: quia in sola illa voluntate denegandi, vel omissionis voluntatis ea reprobo conferendi videtur adæquatè consistere, directum tamen id in simili fuit, cum de essentia prædestinationis agentes scientia media, iam ex parte constituit docuimus: quia de cuiusvis providentiæ diuinæ essentia est intrinseca certitudo, quæ scientia tenota certitudo intrinseca esse non potest: unde & providentiæ de auxilio sufficienti, ut potens ad virtutis rationalis creaturâ constituitur scientia simplicis intelligentiæ de illius auxilij conducentia ad effectum essentialiter constituitur, & scientia media de auxilij efficacia prædestinatio, quare & ea scientia, & voluntate conferendi illa, ex æquo, & directè prædestinationis essentia constituitur. Augustino, & Theologis proinde in eius definitione utrumque in recto collocantibus, dum eam ita consone, & constanter definiunt. *Præsentia & præparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur.* Cum autem contrario, & adverso positis modo se reprobo habeat, reprobationem esse præsentiam & præparationem negationis beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, si eis conferrentur, & qua certissime peribunt, quicumque peribunt. Dicendum consequenter erit. Hoc ipsum de scientia media inefficaciæ auxilij sufficientis, quod reprobo conferitur, ex salutis eius intentione intelligendam, eadem ratione est: essentiam quatenus ex ea intentione datur, voluntatem illud reprobo conferendi, nec dirigat, nec constituat, ut supra dicebamus, sed ex sola scientia simplicis intelligentiæ de eius conducentia ad reprobi salutem: ac vero

posita in Deo, vel concomitante, vel antecedente (maxima statim dicenda ad proximè subiiciendam obiectionem) voluntate efficace excludendi illum (ex fine quo velis) à gratia efficaci, ex intentione salutis adhuc, conferri absolute non potest, nisi inefficax per scientiam mediam à Deo prænotetur.

4. Obiis auxilia efficacia denegantur à Deo decernuntque reprobo (pono obiectionem in voluntate positiua negandi auxilia efficacia: ubi apparentior est, & vividior difficultas) quia efficacia, & decernuntur ipsi, quia inefficacia à Deo prævisa: ergo amantur à Deo voluntate illa tum negatio efficaciæ eorum, quæ reprobo denegat: tum inefficacia sufficientium, quæ reprobo concedit, cum autem negatio efficaciæ denegatorum reprobo, sit in negatione saltem conditionate futuritionis obseruantie præcepti, quæ, & damnationem certo euaderet, & salutem consequeretur, atque inefficacia sufficientis reprobo concessi sit in futuritione etiam conditionata transgressionis præcepti, siue in peccato ob quod absolute, & de facto à salute excidet, & damnabitur reprobus, sicut planè Deum velle negationem obseruantie futuram conditionatè sub auxilij, quæ vulgè reprobo non adesse, & transgressionem ita etiam futuram sub auxilio, quod reprobo concedit. Respondetur negando primam consequentiam, unde secunda inferebatur, etenim inefficacia, aut efficacia auxilia, quæ in effectus futuritione vel non futuritione, seu negatione futuritionis conditionate sub auxilio illo, si donaretur, consistit; amari à Deo affectu desiderij non potest: ex eius præscientia, quæ illam supponit, cum desiderium ad illud, quod ad ipsum supponitur, & positum prænotatur, ferri nequeat, sed ut illud ad ulteriorem statum prouehatur, & perueniat, absolute nimum existentie, sed neque potest amari pro statu futuritionis conditionate affectu complacentiæ, ut sæpe diximus, sicut neque pro statu præcisiuæ possibilitatis: complacentia enim solum esse potest de absoluta existentia boni, quod est, non autem quod esse solummodo potest, taleve esset conditionatè, si aliqua conditio poneretur, nisi per erroneam cognitionem (quæ sæpe in nobis contingit, Deo autem repugnat) esse absolute repræsentatur: veritas autem obiectionis scientiæ, etiam, cum absolute physice obiectionem non est, intentionaliter obiectione pro suo statu, & tempore, quo enuntiat, adest: quare circa conditionatum obiectionem potest esse scientia Dei, etsi erga illum Dei amor pro eo statu esse non possit. Secundo negatur aliunde consequentia: quia malum morale præcisci quidem à Deo perfectio est; amari vero, adhuc pro materiali, siue, ut materiale peccati est, atque à reprobo amari positiua imperfectio inefficacia vero auxilij stat in futuritione conditionata transgressionis, & peccati sub eo auxilio, si deus ut ait: erit ergo consequentia tua, Deus scit, quod scire potest, & debet: ergo, & amari, quod neque debet, neque potest. Negationem autem efficaciam auxiliorum, ratione efficaciæ, futurive sit, non solum velle pro quocunque statu non cogitur Deus, sed velle, ut non sint, siue eorum negationem præcise positiuè, & efficaciter ex multiplici fine honesto potest; dummodo eorum non esse malum moraliter, ut diximus, non sit.

5. Sed quid inquires denotat illud quia, dum velle negationem efficacis auxilij reprobo, quia prævidet efficax, & velle illi auxilium sufficiens tantum, & inefficax, quia prævidet inefficax, si vnius efficacis obseruatione præcepti constituitur negationem, nec alterius inefficaciam constitutam præcepti transgressionem conditionata velit, sed solum auxilij efficacis entitatiuè gratia & secundum se sumpti negationem reprobo, & auxilij inefficaciæ secundum suam intrinsecam collationem. Interrogatio hæc efficaciam aut inefficaciam præscientiam in voluntatem conferendi vnum, & negandi aliud reprobo agit, si alteram odenti alteram vero amore prosequatur: sumitque difficultati Herize circa donationem auxilij efficacis prædestinato, quia efficax prævisum, aliquæ ingeniosi vexati sunt, ut vidimus supra, Herize autem nemo in præsentia difficultate potest, qui voluntatis eliciendæ impedimenta putare talia, & retardantia solum ex parte obiectionis à motibus inducentibus

inducentibus, & allicuius ad ipsam bene distinxerit: etenim horum præscientia, ni ad se voluntatem affectu aliquo afferat, nihil habet, quod circa illam agat: illorum vero præscientia voluntatem ad se non trahit, sed ab obiecti prosecutione diuertit, præscientiæque amotionis ipsorum expedit in actu primo voluntatem, ut in proposito bonum, & obiectum feratur: quare alterutrum præscientia suam improfectionem, obiectiue fugam causalitatem exerceat, quin eius ad se amorem trahat, vel fugam: quare recte dicitur, quia præsum impedimentum est voluntatem prosequi obiectum nolle, & quia præsum est eius amotio prosequi obiectum. Huius obuia sunt in phisicis, & moralibus impedimentis absque illo influxu phisico, vel intentionali obiecto in operationes & effectus: exempla quam plurima, quæ idcirco prætermittimus: & quia sola explicatione modi, quo Deus se habet in voluntate denegandi auxilium efficacis reprobo, & conferendi sufficientis, & inefficax res tota clarescit.

6. Habet igitur Deus intentionem seriam, utrumque desiderium salutis reprobi, ex quo ad prouidendum ei de medio, seu auxilio gratiæ sufficienti, saltemque ad entitatem & positum auxilij mouetur. Habet item ex fine honestissimo, vel exercendi (nam dominum, & potestatem, libertatemque in collatione, vel denegatione auxiliorum gratiæ suæ, quibus velit, cum absolute, tum efficacis, vel inefficax, ex fine item iustitiæ suæ in peccatore reprobo, postquam mortale commissit exercenda, vel tandem ex fine honesto, ex quo velit, voluntatem denegandi auxilia omnia efficaciam, quam diximus, efficaciam. Porro huic voluntati ex intentione alicuius finis honesti ex dictis satisficeret, si auxilia omnia gratiæ, tam sufficienti, quam efficacis reprobo denegarentur: sed tamen, cum ad id efficaciam sua voluntas illa Deum non determinet, & adigat; sed ad ea solum deneganda, quæ efficaciam suam, taliaque esse deprehenduntur: atque ex parte alia serua salutis reprobi illius intentione, Deo, ut diximus, simul adit, nec adit otiose, de prouisione auxilij conducentis de se se ad salutem reprobi illius Deum sollicitat: cum vero auxilia gratiæ cuncta entitatiue, & secundum intrinsecum sui indifferentiam sunt, aptaque æque de se, ut cum consensu ad quem mouetur, vel cum eius negatione coniungantur de facto, si donentur, ac proinde efficaciam, vel inefficaciam consensu, vel negationis eius conditionata futuritione extrinsecus sunt, sit planè, ut de auxilio entitatiue sufficienti ad salutem, ut huius desiderij motiui satisfaciatur, nequeat Deus reprobo prouidere, quin voluntatem efficacem denegandi illi auxilium, siue auxilia efficaciam periculo exponat frustrationis cum ea efficaciam pugnantem, ni auxilium donandum utrum efficaciam, vel inefficaciam sit præuideat: quare inefficaciam auxilij illius præsum voluntatem in actu primo retardatam decreto negandi reprobo efficaciam auxilium expedit, ut illud, quod inefficaciam præsum possit absolute conferre, atque inde eius inefficaciam, præscita solum, non amata, in causa est, ut auxilium illud secundum se conducat ad salutem reprobo ex salutis eius intentione à Deo donetur, quod si efficaciam esse prænosceretur, minime fieret, reliquis efficacibus præcognitis reiectis, ac reprobo denegatis ex eodem decreto & voluntate efficacis denegandi efficaciam omnia: quia efficaciam ipsorum impedit voluntatem, ut auxilium conducat ad salutem efficaciter à Deo ametur, & conferatur: ne illius voluntatis intrinseca efficaciam frustretur, atque inefficaciam subinde esse contradictionem manifesta conuincatur.

7. Oppones tamen esto, non amet Deus inefficaciam auxilij sufficientis: quare nec futuram sub illo conditionatam futuritionis transgressionis præcepti, seu peccati, qua illius inefficaciam formaliter constituitur, nec odio habeat efficaciam, seu futuritionem conditionatam obseruationis præcepti auxilij reprobo denegati: quia alterum inefficaciam præsum est, alterum vero est efficaciam præsum; interpretatiue tamen vel videtur transgressionem, & peccatum absolutum, cui ex certa, & infallibili scientia conditionatè futuri peccati sub illo auxilio, illud nihilominus ipsi donat, & reliqua efficaciam, quibus, si darentur, transgressio, & peccatum non fore, atque certo, & infallibiliter prænouit: sed potius obseruationem, & obseruationem, remouet nihilominus, ac denegat: immò vero, cum ex

scientia inefficaciam vnum velit, conferatque reprobo, reliqua ex scientia efficaciam ipsorum eidem nolit, ac denegat, reprobi salutem videtur insidiari, vellesque ex industria illum perire, quod liuidi genij atque maligne Deoque indignæ, & subdole voluntatis prorsus est: quid ergo suam erga reprobos beneficentiam, misericordiam, & largitatem adeo magnificè in scripturis extollit: cum sciens, volensque id deum tribuat solum, quo certo pereant, misericordique, quoniam si id totum negaretur (est propria voluntate) huiusmodi quidem omni auxilio, scilicet sufficienti negaret, ut propria quidem voluntate perirent, cum peccare non possent, quo facere videtur Christi Domini de Iude proditoris sententia, *Melius erat ei, si natus non fuisset homo ille: quo non vita solum ipsius, sed & auxilia sufficientia.* Cum quibus tamen de facto peccaret, non fuisset. Respondetur negando in Deo voluntatem interpretatiuam, quæ, nisi ex lapsu alieni intentione, aut in eo, cui ex officio illum vitare incommodum, nec iure suo vitare ex scientia etiam certa illius, si aliquid agat, locum non habet: ut patet in Ieremia, quæ certa moraliter (idemque esset si certa esset phisice, vel etiam ex reuelatione) de occursu, & prorsus adit amasi, si domo. ut Templum concionis, & concionis causa, vel animi gratia hortulum adeat, egredietur, cui domo nihilominus egredienti libidinosis affectus illius voluntatem interpretatiuam nemo tribuit, secundum de voluntate præsumpta mortis reprobi cuiusque salutis insidiis, ex industria, malignaque & subdole voluntate locum non habet, in eo, qui nihil debens aliquid ex libertate, liberalitate, & beneficentia donat, licet non donet totum, quod potest, maxime ex intentione serua boni usus, & salutis, ex qua, ut diximus, media donat Deus & sufficientia auxilia secundum positum, & intrinsecum conducentia ad salutem, neque ex scientia media inefficaciam ipsorum præscita dirigent, ut præscitiam ostendimus: sed solum constanter ratione alterius voluntatis denegandi ex honeste fine amplius gratiam quæ in donatione efficacis gratiæ est, Deique dominio & potestati, atque ac sufficienti, & certa reliqua bona subest, quin ius in æternum aliquid creaturæ adit, præsertim in gratiæ dona respectu quoniam, ne precariam quidem, & indignam exactionem habet.

8. Itaque in voluntate denegandi omnia, nec locum efficaciam gratiæ auxilia, suo iure honestissime venit Deus: quin illa creatura rationabilis querela esse possit, ut luti & figuli exemplo Paulus ex Propheta veniente aiebat: ea vero adstante voluntate efficacis denegandi, efficaciam auxilia nihil amplius ex intentione serua salutis reprobi præstare illi potest, quam auxilia sufficientia, quibus eam assequi absolute possit si velit, atque citra efficaciam, quam satis esset, reuerentia: quid ergo malignæ, subdole, atque insidiantis voluntatis erga reprobi salutem in Deo est, qui plus ad eius prosecutionem ipsi ex voluntate illa salutis prærogat, quam debet, & quam ad possibilitatem, seu potentiam absolutam assequendi illam satis foret, solumque denegat auxilia gratiæ efficacis, non ex ea salutis intentione serua, veroque desiderio, sed ex voluntate alia ex qua, ut diximus, conferre non potest? inde beneficentiam suam in reprobo merito extollit, & securus iudicio cum eis contendit: siquidem ipse eis prærogat, quod non debet, & amplius quam salutis eorum absolute possibilitati sit satis: cum tamen nihil ex eis præstiterint, quæ debebant. De perditionis alicuius procuratore ex industria: esse non potest, nisi ex intentione, ut potius media, quibus pereat inquirantur, atque doceantur quæ à Deo abest quam longissime, quin præscientia inefficaciam auxilij sufficientis ex intentione salutis venit, ut aliquid reprobo proficuum ex intentione salutis veniat, ut salutem donet, cum maius aliud efficaciam auxilij ex voluntate alia donare non potest. Postremum & maius commodum reprobi in denegatione auxilij sufficientis quodammodo ad salutem, cum quo tamen peccat de facto voluntatem ad salutem, cum quo non posset etiam voluntate propria peccare, comparatione facta potentiam cum absolute admissio peccati (ut facta eis verbis à Christo Domino fuit, verum habet: quia maius malum morali estimatione

matione, & rationis recta, & honesta iudicio, peccatum est, quam bona sint natura, & gratia cetera dona. Deus autem, cum auxilium sufficiens, comitante etiam scientia inefficacie ipsius, donat, & vult, ne interpretatiue quidem reprobi peccatum absolute vult, & donat, nec inefficaciam, siue peccati illius fututionem conditionatam amat, vt vidimus: facta vero comparatione eius, quod solum in actu primo, & pro priori ad peccatum est, ac reprobo amatur à Deo, atque confertur, melius longe est, quam eius negatio: siquidem auxilio sufficienti, quoad intrinsecum, & positum sufficientiam, quod solum à Deo amatur, conferturque reprobo, absoluta eius potestas, & potentia physica supernaturalis; ad salutem constituitur, quam habere longe, melius reprobo est, quam non habere: arbitrio præsertim suo, quoad vltimū subditam prorsus & subiectam: & quæ proinde sine prauo reprobi vlt. & malicia, mala illi, adhuc in actu secundo esse minime possit, aut nocua: vt August. & Patres frequentes à nobis supra memorati respondebant ad quæstionem: cur Deus bonus hominem ita condiderit, vt melius esse, & peccare possit, ac non potius, vt peccare non possit, ac non esse bonus nequiret.

#### QVÆSTIO IV.

##### De causa reprobationis ex parte Dei.

**E**xaminata statutaque reprobationis natura, & essentia, oportet ipsius causas examinare, & definire: eæ vero & ex parte Dei creaturam rationalem à suo fine reprobantis, & creaturæ ipsius reprobare esse, apponique possunt: quare scorsim de causa ex parte vniuersalisque, ad reprobationem disputandum, & primum de causis ex parte Dei præsentem quæstionem. In ea vero certum est dominium supremum, cuiusque Deo in sua omnia creata bona, & dona, ad rem præsentem speciatim supernaturalia auxiliantis gratia, ex quo pro suo arbitrio, vel omnia, vel efficacia, & habitum effectum, si docentur, absque creaturæ rationalis iniuria conferre denegareque potest, causam reprobationis esse, vt fatentur omnes, nosque proinde sæpè hæcenus supposuimus: solum ergo esse quæstio potest, an vltior actus diuinæ voluntatis, ex quo reprobatio à gratia auxiliante efficacie, (eodem enim modo de reprobatione etiam à gratia sufficienti philosophandum citij illam præcedat: in dubium autem est ad voluntatem denegandi reprobo auxilia efficacia, qua reprobatio, vt diximus, completur, præcedere, vt minimum, finem dominij, siue in donorum illorum supernaturalium largitione: subtractione exercendi, cuiusque exercitij intentionem; est reprobi peccata præcellere, exercenda etiam ibi iustitia vindictæ per auxiliorum subtractionis supplicium. Tota ergo præsentis quæst. difficultas est, an ex intentione inefficaci, vel efficaci, antecedente reprobi peccata, & demerita, priuandi ipsam gloria, atque inferno addicendi reprobatio eius ab efficacibus auxiliis (quorum scilicet subtractione, eo de facto deueniet, atque à regno excludetur) proueniat de facto, possitve saltem prouenire: ac proinde ea etiam intentio, vel efficax, vel inefficax exclusionis à regno, & damnationis reprobi, reprobationis à gratia efficaci, causa ex parte Dei sit, esseve possit: quam quæstionem de intentione efficaci solum video à Doctores ex instituto disputari: cum tamen de inefficacie etiam nonnulla sint scientia & examine Theologico digna, quæstiones, disputanda, postquam de efficaci possibilitate quæstionem quartam profiligauerimus, ne multa simul examinantes confundamus.

#### CERTAMEN I.

##### Pro quæstionis expeditione notata.

**1.** Aduertendum circa præfatam efficacem voluntatem excludendi hominem à gloria, illamque æternis cruciatibus mancipandi ante eius peccatum prauum dupliciter posse in Deo cogitari. Primo absolute, & ex supremo dominio in creaturas, bonaque, & mala illarum, quin in exclusione à regno celesti, & damnatione æterna creaturæ rationalis huius demerita, & peccata attendat, videatque, quæ puniat, sed solum, vt suo in creaturas iure vtatur: de qua voluntate efficaci in Deo nunquam, nusquamque esse certum statuta apud Catholicos cunctos lege est, quæ in nulla rationali creatura defecit, aut vquam deficiet, id, vt minimum, probant illa Christi Domini finaliter mundum iudicantis verba. *Itē maledicti in ignem æternum, qui parati sunt Diabolo, & Angelis eius*: id est, qui solis apostatis Angelis, atque eorum similibus præuicatoribus hominibus institutus, decretusque est: Suadet secundo sententia apud Patres, & Scripturam frequentissima, Deum, scilicet, ad mala cruciatumque (æternos præsertim) creaturæ rationalis ab eius sceleribus, malisque meritis coactum venire solum, & inuitum trahi potius, quam venire, cuius sententiæ præclara testimonia solimus controuersia quinta, vbi delectum serium salutis omnium, etiam reprobatorum, statuamus, iuadet: tertio sententia alia amplior, nec minus Patribus frequens. Deum non permissurum creaturæ mala, nedum facturum ingens malum damnationis eius, nisi de eis posset facere, & de facto faceret bona: quare hæc in re non de facto, sed de possibili absolute, siue de potentia Dei absoluta quæstio apud Theologos esse solummodo potest. An Deus, non quidem, vt puniat commissa, sed vt suo dominio iureque vtatur, creaturam rationalem innoxiam in puris naturalibus sine gratia, aut peccato conditam, possit absolute eius damnationem, ac subinde exclusionem à regno efficaciter velle, atque decernere.

**2.** In ea quæstione Herize noster disputatione 33. citata c. 1. numero 8. noster etiam Ioannes Præpositus ad quæst. 23. dub. 2. numero 103. & antiquiores plures affirmatiuam partem supponunt: neque vero Ariaga disputatione 39. sectione secunda, subsectione prima. Quirous tom. 2. de Deo vno, disputatione 17. sectione quarta, numero 16. Probat ille quia multum de crudelitate id procul dubio haberet: quemadmodum in homine, qui ad suum dominium in canem exercendum, ostendendumque, illum quotidie seminare efficaciter veller, quamdiu is viveret; nedum rationalem creaturam eo solum titulo Deum velle efficaciter merè per æternitatem. Quirous vero probat 1. ex Augustino 3. contra Iulianum capite 18. dicente, *Deus non potest sine malis meritis damnare, quia iustus est*. Secundo, quia iustitia Dei arguit æternam vitam, in qua afflictus iustus temporaliter æternè feliciter viuat, ne temporalia mala purè, & solum mala, absque vilo fructu, & respectu ad bona potiora, Deo solum permittente, nedum volente, pariat: citius ergo arguet pura & adeo dira mala inferni ex Dei sola voluntate efficaci absque vilo penæ debito creaturam rationalem æternè pati non posse. Postrema hæc duo parum videntur: Sanctus Augustinus enim planè loquitur de malo illo æterno in penam ob peccatum, & ex iustitia vindictiua creaturæ rationali inflicto à Deo: vt verbum damnare, & ratio subiuncta, *quia iustus est*, ostendunt enim immeritum punire damnatione, & sententia penali propriè acceptis iustitiæ opponitur: cui non opponitur cruciatus & gloria negationem alicui efficaciter iure dominij à Deo decerni, & infligi, sed, vt summum Dei bonitati, & benignitati opponeretur, Paritas rationis subiunctæ non viget, antecedens siquidem probatur.

LLI ex